Нэгдсэн сэргээгдэх эрчим хүчний төслийн Байгаль орчин, нийгмийн нөлөөллийн олон улсын үнэлгээ (ESIA)

180 МВт-ын салхин цахилгаан станц ба батарей хуримтлуурын систем, Цогтцэций сум, Монгол Улс

Бүлэг 0. Хураангуй

Бүлэг 1. Танилцуулга

Захиалагч	Огноо	Лавлах дугаар
Net Zero Energy LLC (MCS ба URECA)	2026 оны 11 сарын 2	0747189

БАРИМТ БИЧГИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Доорх мэдээлэл нь нүүр хуудас болон үндсэн хуудасны хөл хэсэгт автоматаар харагдана. АНХААРУУЛГА: Энэ хүснэгтийг баримт бичгээс хасаж БОЛОХГҮЙ.

Үзүүлэлт	Мэдээлэл
БАРИМТ БИЧГИЙН ГАРЧИГ	Нэгдсэн сэргээгдэх эрчим хүчний төслийн Байгаль орчин, нийгмийн нөлөөллийн олон улсын үнэлгээ (ESIA)
БАРИМТ БИЧГИЙН ДЭД ГАРЧИГ	180 МВт-ын салхин цахилгаан станц ба батарей хуримтлуурын систем, Цогтцэций сум, Монгол Улс
ТӨСЛИЙН ДУГААР	0747189
ОГНОО	2026 оны 11 сарын 2
ХУВИЛБАР	05
ЗОХИОГЧ	ERM-Hong Kong, Limited
ЗАХИАЛАГЧИЙН НЭР	Net Zero Energy LLC (MCS ба URECA)

БАРИМТ БИЧГИЙН ТҮҮХ

Хувилбар	Засвар	Зохиогч	Хянасан	ERM-ийн баталсан (нэр)	Огноо	Тайлбар
Хувилбар	00	Олон зохиогч	Tom Glenwright	Craig Reid	2025 оны 11 сарын 28	Төсөл
Хувилбар	01	Олон зохиогч	Tom Glenwright	Craig Reid	2025 оны 12 сарын 19	NZE-ийн саналыг тусгасан
Хувилбар	02	Олон зохиогч	Tom Glenwright	Craig Reid	2026 оны 05 сарын 08	IFC-ийн саналыг тусгасан
Хувилбар	03	Олон зохиогч	Tom Glenwright	Craig Reid	2026 оны 05 сарын 15	Эцсийн. NZE-ийн саналыг тусгасан
Хувилбар	04	Олон зохиогч	Tom Glenwright	Craig Reid	2026 оны 10 сарын 16	Эцсийн. Олон улсын санхүүгийн байгууллагуудын (IFI) саналыг тусгасан
Хувилбар	05	Олон зохиогч	Tom Glenwright	Craig Reid	2026 оны 11 сарын 2	Эцсийн. Олон улсын санхүүгийн байгууллагуудын (IFI) саналыг тусгасан

ГАРЫН ҮСГИЙН ХУУДАС

Нэгдсэн сэргээгдэх эрчим хүчний төслийн Байгаль орчин, нийгмийн нөлөөллийн олон улсын үнэлгээ (ESIA)

180 МВт-ын салхин цахилгаан станц ба батарей хуримтлуурын систем, Цогтцэций сум, Монгол Улс

Хураангуй ба Бүлэг 1. Танилцуулга

0747189

[гарын үсэг]

Craig A. Reid Түнш

ERM-Hong Kong, Limited 2507 One Harbourfront, 18 Tak Fung Street, Хонконг Утас: +852 2271 3000 Факс: +852 3015 8052

© Зохиогчийн эрх 2026, The ERM International Group Limited болон/эсвэл түүний охин компаниуд ("ERM"). Бүх эрх хуулиар хамгаалагдсан. ERM-ийн урьдчилсан бичгээр өгсөн зөвшөөрөлгүйгээр энэхүү бүтээлийн аль ч хэсгийг ямар нэг хэлбэр, аргаар хуулбарлах, дамжуулахыг хориглоно.

АГУУЛГА

Дугаар	Гарчиг
0.	ХУРААНГУЙ
0.1	ТАНИЛЦУУЛГА
0.2	ТӨСЛИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ
0.2.1	Төслийн байршил ба бүрэлдэхүүн хэсгүүд
0.2.2	Төслийн үйл ажиллагаа
0.2.3	Төлөвлөгдөөгүй үйл явдал
0.2.4	Төслийн удирдлага
0.3	БОДЛОГО, ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН
0.4	ESIA-ийн ХАНДЛАГА БА АРГА ЗҮЙ
0.5	БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГМИЙН СУУРЬ НӨХЦӨЛ
0.5.1	Байгаль орчин ба биологийн олон янз байдлын суурь нөхцөл
0.5.2	Нийгмийн суурь нөхцөл
0.6	БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГМИЙН НӨЛӨӨЛЛИЙН ҮНЭЛГЭЭ (ESIA) БА ТӨЛӨВЛӨГДӨӨГҮЙ ҮЙЛ ЯВДЛЫН ХУРААНГУЙ
0.7	ХУРИМТЛАГДСАН НӨЛӨӨЛЛИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ (CIA) ХУРААНГУЙ
0.8	БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГМИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ (ESMP)
1.	ТАНИЛЦУУЛГА
1.1	ЭНЭХҮҮ ТАЙЛАНГИЙН ЗОРИЛГО
1.2	ТӨСЛИЙН ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ
1.2.1	Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл
1.2.2	Төслийн бүрэлдэхүүн хэсгүүд
1.3	БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГМИЙН НӨЛӨӨЛЛИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ЗОРИЛТ
1.4	ESIA-ийн БҮТЭЦ
1.5	ХЯЗГААРЛАЛТ
1.5.1	Үйл ажиллагааны хамрах хүрээ
1.5.2	Энэхүү тайланг ашиглахад тавигдах хязгаарлалт

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Дугаар	Гарчиг
Хүснэгт 0-1	Байгаль орчин ба биологийн олон янз байдлын суурь нөхцөлийн хураангуй
Хүснэгт 0-2	Байгаль орчин, нийгмийн нөлөөлөл ба төлөвлөгдөөгүй үйл явдлын хураангуй
Хүснэгт 1-1	Төсөл хэрэгжүүлэгчийн хураангуй мэдээлэл
Хүснэгт 1-2	ESIA-ийн бүтэц

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

Дугаар	Гарчиг
Зураг 0-1	Төслийн байршил
Зураг 0-2	ESIA-ийн үйл явц
Зураг 1-1	Төслийн гол бүрэлдэхүүн хэсгүүд
Зураг 1-2	Төслийн гол бүрэлдэхүүн хэсгүүд (томруулсан)

ТОВЧИЛСОН ҮГ, ТОВЧЛОЛ

Товчлол	Тайлбар
AADT	Жилийн дундаж хоногийн хөдөлгөөн (Annual Average Daily Traffic)
[redacted]	[redacted]
AIS	Агаарын тусгаарлагчтай хуваарилах байгууламж (Air Insulated Switchgear)
ALARP	Боломжийн хэрээр хамгийн бага түвшинд (As Low As Reasonably Practicable)
AoI	Нөлөөллийн бүс (Area of Influence)
APLIC	Шувуу ба цахилгаан шугамын харилцан нөлөөллийн хороо (Avian Powerline Interaction Committee)
БХС (BESS)	Батарей хуримтлуурын систем (Battery Energy Storage System)
BMP	Биологийн олон янз байдлын менежментийн төлөвлөгөө (Biodiversity Management Plan)
BOD	Хүчилтөрөгчийн биохимийн хэрэгцээ (biochemical oxygen demand)
CAF	Төв Азийн нүүдлийн зам (Central Asian Flyway)
CAQMP	Барилгын үеийн агаарын чанарын менежментийн төлөвлөгөө (Construction Air Quality Management Plan)
CCRA	Уур амьсгалын өөрчлөлтийн эрсдэлийн үнэлгээ (Climate Change Risk Assessment)
CD	Олон нийтийн хөгжил (Community Development)
CH	Эгзэгтэй амьдрах орчин (Critical Habitat)
CHA	Эгзэгтэй амьдрах орчны үнэлгээ (Critical Habitat Assessment)
CIA	Хуримтлагдсан нөлөөллийн үнэлгээ (Cumulative Impact Assessment)
CIP	Уур амьсгалын нөлөөллийн платформ (Climate Impact Platform)
CITES	Устах аюулд орсон зэрлэг амьтан, ургамлын олон улсын худалдааны тухай конвенц
CLO	Олон нийттэй харилцах ажилтан (Community Liaison Officer)
CMIP6	Загваруудын харьцуулалтын хамтарсан төсөл, 6-р үе шат (Coupled Model Intercomparison Project Phase 6)
CMS	Нүүдлийн зэрлэг амьтдыг хамгаалах тухай конвенц (Conservation of Migratory Species of Wild Animals)
CO	Нүүрстөрөгчийн дутуу исэл (Carbon monoxide)
COD	Хүчилтөрөгчийн химийн хэрэгцээ (chemical oxygen demand)
CR	Устаж байгаа (critically endangered)
CRM	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал (Citizen’s Representative Meeting)
CRM	Мөргөлдөх эрсдэлийн загвар (Collision Risk Model)
CSMP	Хүйтний стрессийн менежментийн төлөвлөгөө (Cold Stress Management Plan)
DEIA	Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээ (БОНҮ) (Detailed Environmental Impact Assessment)
DFID	Олон улсын хөгжлийн газар (International Development)

Товчлол	Тайлбар
DSF	Хөгжлийг дэмжих сан (Development Support Fund)
E&S	Байгаль орчин ба нийгэм (Environmental and Social)
EAAA	Экологийн хувьд тохиромжтой шинжилгээний талбай (Ecologically Appropriate Area of Analysis)
EAAF	Зүүн Ази–Австралийн нүүдлийн зам (East Asian-Australasian Flyway)
EBRD	Европын Сэргээн босголт, хөгжлийн банк (European Bank for Reconstruction and Development)
EC	Цахилгаан дамжуулах чанар (Electrical Conductivity)
EEO	Тархалтын хүрээ (Extent of Occurrence)
EHS	Байгаль орчин, эрүүл мэнд, аюулгүй байдал (Environment, Health and Safety)
EIA	Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ (Environmental Impact Assessment)
EN	Устаж болзошгүй (Endangered)
EPC	Зураг төсөл, ханган нийлүүлэлт, барилга угсралт (Engineering Procurement and Construction)
EPRP	Онцгой байдлын бэлэн байдал, хариу арга хэмжээний төлөвлөгөө (Emergency Preparedness and Response Plan)
ERM	ERM-Hong Kong, Limited
ESA	Европын сансрын агентлаг (European Space Agency)
ESIA	Байгаль орчин, нийгмийн нөлөөллийн үнэлгээ (Environmental and Social Impact Assessment)
ESMP	Байгаль орчин, нийгмийн менежментийн төлөвлөгөө (Environmental and Social Management Plan)
ESMS	Байгаль орчин, нийгмийн менежментийн тогтолцоо (Environment and Social Management System)
ETI	Ёс зүйтэй худалдааны санаачилга (Ethical Trading Initiative)
FERP	Үерийн онцгой байдлын хариу арга хэмжээний төлөвлөгөө (Flood Emergency Response Plan)
FFDI	Артурын ойн түймрийн аюулын индекс (Arthur Forest Fire Danger Index)
FGD	Фокус бүлгийн ярилцлага (focus group discussion)
FPIC	Чөлөөт, урьдчилсан, мэдээлэлд суурилсан зөвшөөрөл (Free, Prior and Informed Consent)
GBV	Жендэрт суурилсан хүчирхийлэл (Gender-based violence)
GCD	Дэлхийн уур амьсгалын мэдээллийн сан (Global Climate Database)
GHG	Хүлэмжийн хий (Green House Gas)
GIIP	Олон улсын салбарын сайн туршлага (good international industry practice)
GIS	Газарзүйн мэдээллийн систем (Geographic Information System)
GM	Гомдол барагдуулах механизм (grievance mechanism)
GPN	Энэхүү Сайн туршлагын зөвлөмж (This Good Practice Note)
GRM	Гомдол барагдуулах механизм (Grievance Redress Mechanism)

Товчлол	Тайлбар
HCO	Бикарбонат (Bicarbonate)
HSEQ	Эрүүл мэнд, аюулгүй байдал, байгаль орчин, чанар (Health, Safety, Environment, and Quality)
HSMP	Халууны стрессийн менежментийн төлөвлөгөө (Heat Stress Management Plan)
HSS	Эрүүл мэнд, аюулгүй байдал, хамгаалалт (Health, Safety and Security)
HSSE	Эрүүл мэнд, аюулгүй байдал, хамгаалалт, байгаль орчин (Health, Safety, Security and Environment)
HVAC	Халаалт, агаар сэлгэлт, агааржуулалт (Heating, Ventilation, and Air Conditioning)
IA	Нөлөөллийн үнэлгээ (Impact Assessment)
IAQM	Агаарын чанарын менежментийн хүрээлэн (Institute of Air Quality Management)
IBA	Шувуу ба биологийн олон янз байдлын чухал газар нутаг (Important Bird and Biodiversity Areas)
IBAT	Биологийн олон янз байдлын нэгдсэн үнэлгээний хэрэгсэл (Integrated Biodiversity Assessment Tool)
IFC	Олон улсын санхүүгийн корпораци (International Finance Corporation)
ILO	Олон улсын хөдөлмөрийн байгууллага (International Labour Organisation)
IMAR	Өвөр Монголын өөртөө засах орон (Inner Mongolia Autonomous Region)
IPA	Ургамлын чухал газар нутаг (Important Plant Areas)
ISMP	Түрэмгий зүйлийн менежментийн төлөвлөгөө (Invasive Species Management Plan)
IUCN	Байгаль хамгаалах олон улсын холбоо (International Union for Conservation of Nature)
KBA	Биологийн олон янз байдлын түлхүүр газар нутаг (Key Biodiversity Areas)
KII	Гол мэдээлэгчтэй хийсэн ярилцлага (Key Informant Interview)
LC	Анхааралд өртөхөөргүй (Least Concern)
LiDAR	Лазерын тусламжтай зай хэмжих, илрүүлэх технологи (Light Detection and Ranging)
LLC	Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани (ХХК) (Limited Liability Company)
LO	Газрын даамал (Land Officer)
LRP	Амьжиргааг сэргээх төлөвлөгөө (Livelihood Restoration Plan)
LRP	Амьжиргааг сэргээх төлөвлөгөө (Livelihood Restoration Plan)
LVIA	Ландшафт ба харагдах байдлын нөлөөллийн үнэлгээ (Landscape & Visual Impact Assessment)
MCS	Mongolian Consulting Service
MECC	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн яам (Ministry of Environment and Climate Change)
MNS	Монгол Улсын үндэсний стандарт (Mongolian National Standard)
MRIA	Монголын сэргээгдэх эрчим хүчний үйлдвэрлэгчдийн холбоо (Mongolian Renewables Industries Association)

Товчлол	Тайлбар
MRL	Монгол орны Улаан данс (Mongolian Red List)
MSDS	Материалын аюулгүй байдлын мэдээллийн хуудас (Material Safety Data Sheet)
MW	Мегаватт (Mega Watt)
MWEA	Монголын салхины эрчим хүчний холбоо (Mongolian Wind Energy Association)
NASA	АНУ-ын Үндэсний агаар, сансрын судалгааны газар (National Aeronautic Space Administration)
NDC	Үндэсний тодорхойлсон хувь нэмэр (Nationally Determined Contributions)
NDC	Үндэсний диспетчерийн төв (National Dispatching Centre)
NE	Үнэлэгдээгүй (not evaluated)
NGO	Төрийн бус байгууллага (Non-governmental Organization)
NH4+	Аммони (Ammonium)
NO2	Азотын давхар исэл (Nitrogen dioxide)
NO2-	Нитрит (Nitrite)
NO3-	Нитрат (Nitrate)
NOAA	Агаар мандлын холбоо (Atmospheric Association)
NPTG	Цахилгаан дамжуулах үндэсний сүлжээ ТӨХК (National Power Transmission Grid Company)
NPTG	Цахилгаан дамжуулах үндэсний сүлжээ ТӨХК (National Power Transmission Grid Company)
NREC	Сэргээгдэх эрчим хүчний үндэсний төв (The National Renewable Energy Centre)
NSR	Дуу чимээнд мэдрэг хүлээн авагч (Noise sensitive receiver)
NT	Ховордож болзошгүй (Near threatened)
NZE	Net Zero Energy LLC
O&M	Ашиглалт ба засвар үйлчилгээ (Operation and Maintenance)
ЦДАШ (OHL)	Цахилгаан дамжуулах агаарын шугам (Overhead Transmission Line)
OHS	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй (Occupational Health and Safety)
OT	Оюу толгой (Oyu Tolgoi)
PA	Тусгай хамгаалалттай газар нутаг (protected area)
PAD	Төслийн нөлөөлөлд өртсөн засаг захиргааны нэгжүүд (project affected districts)
PAPs	Төслийн нөлөөлөлд өртсөн иргэд (Project Affected Persons)
PI, mg/L	Фосфат (Phosphate)
PM	Тоосонцор (Particulate matter)
POP	Удаан задардаг органик бохирдуулагч (persistent organic pollutants)
PPA	Цахилгаан эрчим хүч худалдах, худалдан авах гэрээ (Power Purchase Agreement)
PPE	Хувийн хамгаалах хэрэгсэл (Personal protective equipment)
PS	Гүйцэтгэлийн стандартууд (Performance Standards)

Товчлол	Тайлбар
RAP	Нүүлгэн шилжүүлэлтийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөө (Resettlement Action Plan)
RCIA	Хуримтлагдсан нөлөөллийн шуурхай үнэлгээ (Rapid Cumulative Impact Assessment)
RCS	Бодит тохиолдлын хувилбар (Real Case Scenario)
RILI	Хур тунадаснаас үүдэх хөрсний гулсалтын индекс (rainfall-induced landslide index)
RoW	Шугамын зурвас газар (Right of Way)
SCADA	Хянах удирдах, өгөгдөл цуглуулах систем (Supervisory Control and Data Acquisition)
SNH	Шотландын байгалийн өв (Scottish Natural Heritage)
SO	Нийгмийн асуудал хариуцсан ажилтан (Social Officer)
SO2	Хүхрийн давхар исэл (Sulphur dioxide)
SO4	Сульфат (Sulphate)
SPA	Дархан цаазат газар (Strictly Protected Area)
SRTM	Шаттл радарын байр зүйн зураглалын төсөл (Shuttle Radar Topography Mission)
STE	Шүдлэг арын ирмэг (Serrated Trailed Edge)
TDS	Нийт ууссан бодис (Total Dissolved Solids)
TIP	Хүн худалдаалах гэмт хэрэг (Trafficking in Persons)
TL	Цахилгаан дамжуулах шугам (Transmission Line)
TNC	Байгаль хамгаалах нийгэмлэг (The Nature Conservancy)
TOR	Ажлын даалгавар (Terms of Reference)
UNEP	НҮБ-ын Байгаль орчны хөтөлбөр (United Nations Environmental Programme)
UNFCCC	Уур амьсгалын өөрчлөлтийн тухай НҮБ-ын суурь конвенц (United Nations Framework Convention on Climate Change)
USD	Америк доллар (United States dollars)
UV	Хэт ягаан туяа (Ultra-violet)
VEC	Үнэ цэнэтэй байгаль орчин, нийгмийн бүрэлдэхүүн хэсэг (Valued Environmental and Social Components)
VP	Ажиглалтын цэг (Vantage Point)
VU	Эмзэг (Vulnerable)
WBG	Дэлхийн банкны групп (World Bank Group)
WBGT	Нойтон бөмбөлөг ба бөмбөрцөг термометрийн температур (Wet Bulb Globe Temperature)
WCS	Хамгийн муу тохиолдлын хувилбар (Worst Case Scenario)
WCS	Зэрлэг амьтан хамгаалах нийгэмлэг (Wildlife Conservation Society)
WHO	Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага (World Health Organisation)
WPF	Салхин цахилгаан станц (Wind Power Farm)

Товчлол	Тайлбар
WPFW	Номхон далайн баруун хэсгийн нүүдлийн зам (West Pacific Flyway)
WRI	Дэлхийн нөөцийн хүрээлэн (World Resource Institute)
WSDI	Дулаан үеийн үргэлжлэх хугацааны индекс (Warm spell duration index)
СЦҮ (WTG)	Салхин цахилгаан үүсгүүр (Wind Turbine Generator)
WWF	Дэлхийн байгаль хамгаалах сан (World Wide Fund for Nature)

0. ХУРААНГУЙ

0.1 ТАНИЛЦУУЛГА

Net Zero Energy LLC (NZE) нь MCS Mongolia болон URECA Mongolia компаниудын хамтарсан компани юм. 1993 онд байгуулагдсан MCS бол Монголын томоохон бизнесийн нэгдлүүдийн нэг. MCS нь Төслийг хэрэгжүүлэх тусгай зориулалтын компани (SPV) болгон Net Zero Energy LLC-ийг байгуулсан. URECA бол уур амьсгалын технологи нийлүүлэгч компани бөгөөд корпорациудад нүүрстөрөгчийн ялгарлыг бууруулах үйлчилгээ (DaaS) үзүүлдэг. Тус компани Азид төвлөрсөн, өндөр чанартай нүүрстөрөгчийн төслүүдийг хэмжих, хэрэгжүүлэхэд зориулсан дижитал MRV (хяналт шинжилгээ, баталгаажуулалт ба баталгаажуулалт) технологи санал болгодог. NZE нь Монгол Улсын сэргээгдэх эрчим хүчний арвин нөөцийг ашиглан үндэсний эрчим хүчний бодлогын зорилтод хувь нэмэр оруулахаар Билгэх салхин цахилгаан станцыг хөгжүүлж байна. 180 МВт хүртэлх хүчин чадалтай Билгэх салхин цахилгаан станц нь улсдаа хамгийн том нь болох бөгөөд Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого болох “Алсын хараа 2050”, “Шинэ сэргэлтийн бодлого”, ялангуяа түүний “Эрчим хүчний сэргэлт” дэд бодлоготой бүрэн нийцнэ.

NZE нь үндэсний болон олон улсын стандарт, тухайлбал Олон улсын санхүүгийн корпорацийн (IFC) Гүйцэтгэлийн стандартууд (PS), түүнтэй холбоотой Дэлхийн банкны группийн (WBG) Байгаль орчин, эрүүл мэнд, аюулгүй байдлын (EHS) удирдамжид нийцсэн Байгаль орчин, нийгмийн нөлөөллийн үнэлгээ (ESIA) хийлгэхээр ERM-Hong Kong Ltd. (ERM)-ийг гэрээгээр ажиллуулсан.

Энэхүү ESIA-ийн зорилго нь Монгол Улсын өмнөд хэсэгт, Өмнөговь (Ömnögovi гэж мөн бичдэг) аймагт байрлах 180 МВт-ын хуурай газрын салхин цахилгаан станцын (“Төсөл” эсвэл “Билгэх салхин цахилгаан станцын төсөл”) үнэлгээний үр дүнг танилцуулж, хэлэлцэх явдал юм. Шаардлагатай тохиолдолд байгаль орчин, хүмүүст үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс зайлсхийх, түүнийг багасгах, нөхөн олговор олгох эсвэл дүйцүүлэн хамгаалах бууруулах арга хэмжээ, мөн эерэг нөлөөг нэмэгдүүлэх арга хэмжээг боловсруулсан.

ESIA-ийн тайлан дараах бүлгүүдээс бүрдэнэ:

- Бүлэг 1: Хураангуй ба танилцуулга
- Бүлэг 2: Бодлого, эрх зүй, захиргааны орчин
- Бүлэг 3: Төслийн тодорхойлолт
- Бүлэг 4: Нөлөөллийн үнэлгээний арга зүй
- Бүлэг 5: ESIA-ийн ерөнхий үнэлгээ ба хамрах хүрээг тогтоох
- Бүлэг 6: Байгаль орчин, нийгмийн суурь нөхцөл
- Бүлэг 7: Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ
- Бүлэг 8: Нийгмийн нөлөөллийн үнэлгээ
- Бүлэг 9: Төлөвлөгдөөгүй үйл явдлын нөлөөллийн үнэлгээ
- Бүлэг 10: Хуримтлагдсан нөлөөллийн үнэлгээ
- Бүлэг 11: Байгаль орчин, нийгмийн менежмент ба хяналт шинжилгээний төлөвлөгөө
- Бүлэг 12: Оролцогч талуудын оролцоо
- Хавсралт A–J

0.2 ТӨСЛИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ

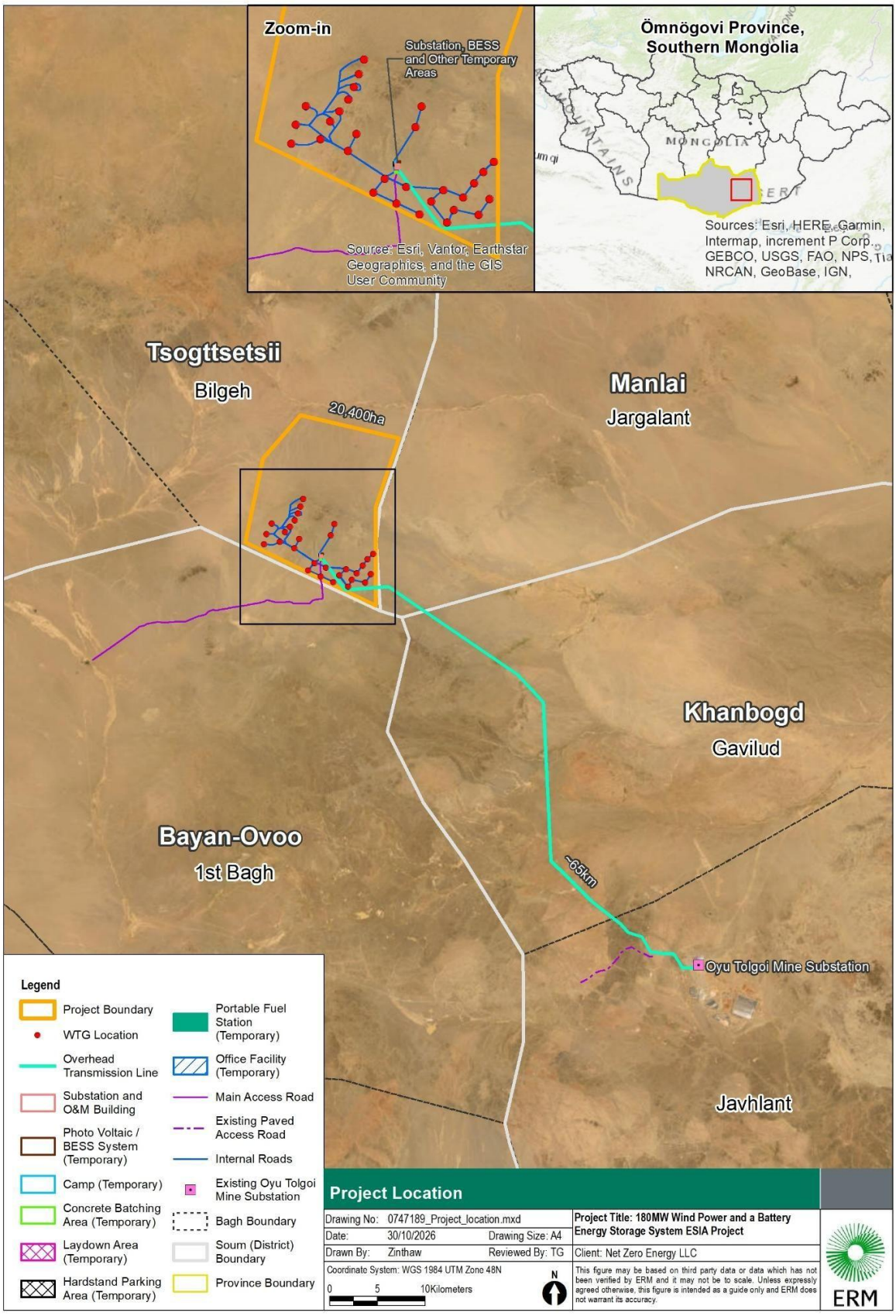
0.2.1 Төслийн байршил ба бүрэлдэхүүн хэсгүүд

Төслийн салхин цахилгаан үүсгүүрийн (СЦҮ) талбай болон цахилгаан дамжуулах агаарын шугам (ЦДАШ) нь Монгол Улсын өмнөд хэсэгт орших Өмнөговь аймагт, Хятад улсын хилээс харьцангуй ойр (ойролцоогоор 130 км) байрлана. Төсөл нь Цогтцэций суманд байрлах

бөгөөд цахилгаан дамжуулах шугам холбогдох Оюу толгойн уурхайгаас ойролцоогоор 60 км зайтай (Зураг 0-1).

ESIA-ийн хүрээнд Төслийн дараах бүрэлдэхүүн хэсгүүдийг үнэлнэ:

- 29 салхин цахилгаан үүсгүүр (СЦҮ);
- 2x120 МВА-ийн хүчний трансформатортой, СЦҮ-ийн талбайн ойролцоо байрлах, удирдлагын өрөөгөөр тоноглогдсон дэд станц;
- 50 МВт.ц багтаамжтай батарей хуримтлуурын систем (БХС);
- Салхин цахилгаан станцын талбайгаас зүүн өмнө чиглэлд Оюу толгойн уурхайн төв дэд станц (1-р хувилбар) эсвэл Зэс Оюу 220 кВ-ын залгах станц (2-р хувилбар) хүртэл үргэлжлэх ~65 км урт, хоёр хэлхээт 220 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам (ЦДАШ);
- Одоо байгаа Хүнд даацын нүүрс тээврийн замыг СЦҮ-ийн талбайтай холбох ~30.9 км урт сайжруулсан/шороон зам;
- СЦҮ-ийн талбай доторх байгууламжуудыг хооронд нь холбох ~56 км орчим дотоод зам;
- ЦДАШ-ын барилга угсралт, ашиглалтад зориулсан нийт ~62.2 км урт ЦДАШ-ын нэвтрэх зам;
- Ажилчдын түр кемп, оффис, материал түр хадгалах (агуулах ба овоолгын) талбай, бетон зуурмагийн үйлдвэр, талбай дээрх нарны цахилгаан үйлдвэрлэх хэсэг (нарны зайн хавтан ба БХС), СЦҮ угсрах кран суурилуулах талбай зэрэг түр байгууламжууд.

ЗУРАГ 0-1: ТӨСЛИЙН БАЙРШИЛ

0.2.2 Төслийн үйл ажиллагаа

0.2.2.1 Бэлтгэл үеийн үйл ажиллагаа

Төслийн бэлтгэл үе шатанд дараах ажлууд хийгдэнэ:

- Газар эзэмших: орон нутгийн Засаг даргатай зохицуулж, Төсөлд шаардлагатай бүх газрын эрхийг баталгаажуулах;
- Зураг төсөл: Төслийн талбай дахь салхин цахилгаан үүсгүүрүүд болон бусад дэд бүтцийн (дэд станц, цахилгаан дамжуулах шугам, удирдлагын байр, туслах байгууламж гэх мэт) нарийвчилсан зураг төсөл, байршлын төлөвлөгөөг боловсруулах;
- Зөвшөөрөл авах: барилга угсралт эхлэхээс өмнө шаардлагатай бүх зөвшөөрөл, эрхийг авах.

0.2.2.2 Барилга угсралтын үеийн үйл ажиллагаа

Барилга угсралтын үндсэн үе шат 17 сар хүртэл үргэлжилж, дараах ажлууд хийгдэнэ:

- Ажиллах хүчийг дайчлах, байршуулах: зураг төсөл, ханган нийлүүлэлт, барилга угсралтын (EPC) гүйцэтгэгчийг дайчлах, ажилчдын байр, оффисын байгууламж, агуулах талбайг барих;
- Газар бэлтгэх (талбайг цэвэрлэх, ухах, тэгшлэх), хашаа барих, барилгын инженерийн ажил;
- Бетон зуурмагийн үйлдвэр, овоолгын (түр байршуулах) талбай, кран суурилуулах талбай, агуулах талбай, карьер болон хөрс хаях талбай зэрэг туслах байгууламжуудыг байгуулах;
- Нэвтрэх зам барих;
- Дотоод зам барих;
- СЦҮ-ийн суурь, БХС болон дэд станц барих;
- ЦДАШ барих;
- СЦҮ, барилгын материал, машин механизм тээвэрлэх;
- БХС болон дэд станц суурилуулах;
- СЦҮ болон дотоод кабель угсрах;
- Холбоо, удирдлагын систем суурилуулах;
- Цахилгаан хангамжийн систем болон хашаа барих, суурилуулах;
- Дотоод цахилгааны холболтыг дуусгах.

0.2.2.3 Ашиглалт ба засвар үйлчилгээний үеийн үйл ажиллагаа

СЦҮ-ийн ашиглалт ба засвар үйлчилгээ (O&M) 20–25 жил үргэлжилнэ гэж тооцсон.

Ашиглалтын үе шатанд дараах ажлууд хийгдэнэ:

- Нийлүүлэгчийн техникийн шаардлагын дагуу СЦҮ тус бүр дээр хийх төлөвлөгөөт жилийн засвар үйлчилгээ;
- Нийлүүлэгчийн техникийн шаардлагын дагуу бүх СЦҮ-ийн тогтмол үзлэг;
- Дэд станц, БХС, агуулах талбай болон бусад одоо байгаа байгууламж зэрэг туслах байгууламжийн ашиглалт, засвар үйлчилгээ;
- ЦДАШ-ын үзлэг, засвар үйлчилгээ;
- Дотоод зам болон нэвтрэх замын үзлэг, засвар үйлчилгээ.

Салхины хурд тохиромжтой үед СЦҮ-үүд засвар үйлчилгээний зогсолтоос бусад бүх хугацаанд ажиллана. Станцын өдөр тутмын үйл ажиллагааг голчлон компьютерийн сүлжээгээр автоматаар удирдана.

0.2.3 Төлөвлөгдөөгүй үйл явдал

Төслийн барилга угсралт, ашиглалт, татан буулгах үе шатанд төлөвлөгдөөгүй үйл явдал тохиолдож болзошгүй. Жишээлбэл:

- Шингэн алдагдах, асгарах осол;
- Тоног төхөөрөмжийн эвдрэл;
- Гал түймэр ба дэлбэрэлт;
- Далбаа шидэгдэх / мөс шидэгдэх;
- Цахилгаан дамжуулах шугамын утас тасрах, тулгуур унах;
- Тээврийн хэрэгслийн мөргөлдөөн.

0.2.4 Төслийн удирдлага

Төслийн удирдлагад оролцох гол талууд:

- Төсөл хэрэгжүүлэгч: NZE
- Тоног төхөөрөмж нийлүүлэгч: [redacted]
- Барилга угсралтын гүйцэтгэгч: [redacted]
- Ашиглалт ба засвар үйлчилгээний гүйцэтгэгч: [redacted]

0.3 БОДЛОГО, ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

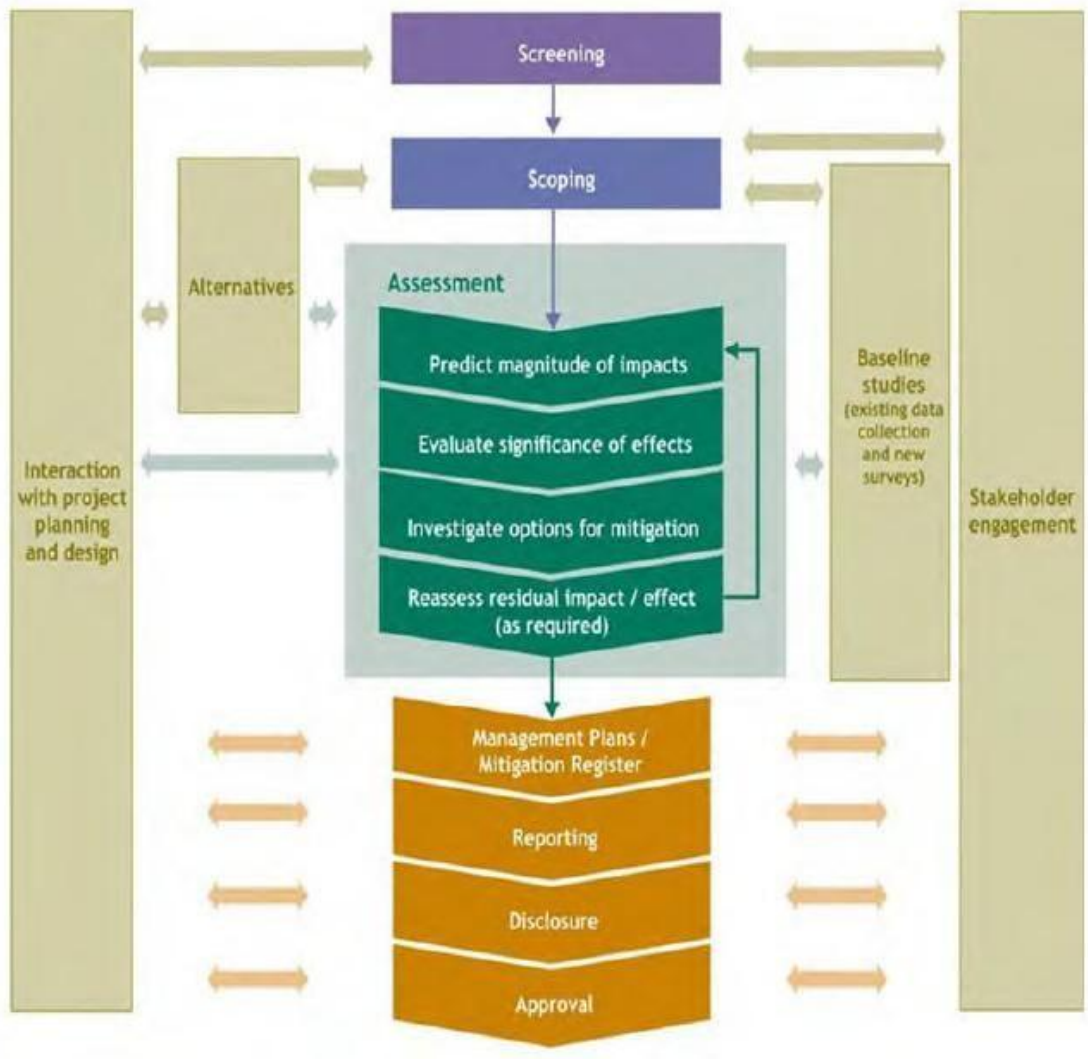
Төсөлд олон улсын зээлдүүлэгчид оролцож байгаа тул түүнд үндэсний хууль тогтоомж, компанийн бодлого, удирдамжаас гадна олон улсын стандарт, удирдамж хамаарна. Бодлого, эрх зүйн гол баримт бичгүүдийг доор жагсаав:

- Үндэсний захиргааны шаардлага:
  - Монгол Улсын Үндсэн хууль (1992), Монгол Улсын Тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлал 2030, Эрчим хүчний талаар төрөөс баримтлах бодлого (2015), Эрчим хүчний талаар төрөөс баримтлах бодлого (2001), Шинэ сэргэлтийн бодлого (2021) болон Эрчим хүчний тухай хууль (2001);
  - Байгаль орчны хууль тогтоомж: Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль (1995), Усны тухай хууль (2012), Газрын тухай хууль (2002), Газрын төлбөрийн тухай хууль (1997), Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль (2012), Байгалийн ургамлын тухай хууль (1995), Амьтны тухай хууль (2012), Агаарын тухай хууль (2012), Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль (2010), Хог хаягдлын тухай хууль (2017), Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хууль (2012), Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль (2014), Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн тухай хууль (2012), Газрын хэвлийн тухай хууль (1988), Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн тухай хууль (1994), Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн орчны бүсийн тухай хууль (1995).
- Олон улсын стандарт ба удирдамжууд, үүнд:
  - Олон улсын санхүүгийн корпорацийн (IFC) Байгаль орчин, нийгмийн тогтвортой байдлын гүйцэтгэлийн стандартууд (2012);
  - Дэлхийн банкны группийн Байгаль орчин, эрүүл мэнд, аюулгүй байдлын удирдамж (2007);
  - IFC ба EBRD-ийн “Ажилчдын байр: үйл явц ба стандарт” удирдамж;
  - IFC “Төслийн нөлөөлөлд өртсөн олон нийтийн гомдлыг шийдвэрлэх нь” (2009);
  - IFC “Нүүлгэн шилжүүлэлтийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулах гарын авлага” (2002) болон “Газар чөлөөлөлт ба албадан нүүлгэн шилжүүлэлтийн сайн туршлагын гарын авлага” (2023);

  - IFC “Жендэрт суурилсан хүчирхийлэл ба дарамтыг шийдвэрлэх нь: Хувийн хэвшилд зориулсан шинээр бий болж буй сайн туршлага” (2020);
  - НҮБ-ын Хамгаалалт ба хүний эрхийн сайн дурын зарчмууд;
  - EBRD-ийн Байгаль орчин, нийгмийн бодлого (2024);
  - Азийн хөгжлийн банкны (ADB) Байгаль орчин, нийгмийн хүрээ баримт бичиг (2024).
- Олон улсын гэрээ, конвенцууд;
- Монгол Улсын байгаль орчны стандартууд;
- Салбарын сайн туршлага;
- Агаар, дуу чимээ, усны талаарх Монгол Улсын ялгарлын удирдамжууд.

0.4 ESIA-ийн ХАНДЛАГА БА АРГА ЗҮЙ

ESIA-г системтэй үйл явцын дагуу хийдэг. Энэ явцад Төслөөс физик, биологийн, нийгэм, нийгэм-эдийн засгийн болон соёлын орчинд үзүүлж болзошгүй нөлөөллийг урьдчилан тооцоолж, үнэлэхийн зэрэгцээ сөрөг нөлөөллөөс зайлсхийх, түүнийг бууруулах, сааруулах, дүйцүүлэн хамгаалах эсвэл нөхөн олговор олгох, боломжтой бол эерэг нөлөөг нэмэгдүүлэхийн тулд Төслийн авах арга хэмжээг тодорхойлдог. Арга зүйг Зураг 0-2-т үзүүлэв.

ЗУРАГ 0-2: ESIA-ИЙН ҮЙЛ ЯВЦ

Нөлөөллийн ач холбогдлыг үнэлэх шалгуурыг боломжтой бол холбогдох хууль тогтоомж, стандартаас авсан. Үнэлгээнд Төслийн барилга угсралт, ашиглалттай тусгайлан холбоотой

асуудлуудыг авч үзэж, тухайн төрлийн бүтээн байгуулалтад зориулсан нөлөөллийг тодорхойлох, үнэлэх аргачлалыг ашигласан тул үнэлгээ илүү төвлөрсөн, нарийвчилсан болсон.

0.5 БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГМИЙН СУУРЬ НӨХЦӨЛ

Байгаль орчин, нийгмийн одоогийн нөхцөлийг Төслийн нөлөөллийн бүсийн хүрээнд тодорхойлсон (5.3.1-р хэсгийг үзнэ үү). Бүлэг 6 (Байгаль орчин, нийгмийн суурь нөхцөл)-д тухайн нутгийн гадаргын хэлбэр, геологи, хөрсний чанар, төлөв байдал, уур амьсгал, цаг уурын нөхцөл, байгалийн аюул, гидрологи, усны чанар, агаарын чанар, дуу чимээний түвшин, ландшафт ба харагдах байдал, хуурай газрын биологийн олон янз байдал, нийгмийн судалгааг багтаасан.

0.5.1 Байгаль орчин ба биологийн олон янз байдлын суурь нөхцөл

ХҮСНЭГТ 0-1: БАЙГАЛЬ ОРЧИН БА БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫН СУУРЬ НӨХЦӨЛИЙН ХУРААНГУЙ

Хүлээн авагч	Тодорхойлолт
Гадаргын хэлбэр	Төсөл байрлах газрын түрээсийн талбай болон түүний орчмын нутаг нь төв хэсэгтээ толгод нуруутай, зөөлөн долгиолсон, харьцангуй тэгш өргөн уудам газартай бөгөөд далайн түвшнээс дээш 1,190–1,590 м өндөрт оршдог.
Геологи ба хөрс	Бүс нутгийн хөрс нь хагас цөлийн буюу хуурай цөлийн хөрс бөгөөд зузаан нь ховор, үндсэн чулуулаг нь цэрдийн галавын конгломерат, элсэн чулуу, алевролит болон неогений шавраас тогтоно. NZE салхин цахилгаан станцын төслийн талбай болон ЦДАШ-ын чиглэлийн дагуу хагас цөлийн цайвар хүрэн хөрсний гурван дэд хэв шинж тархсан. Эдгээр хөрс нь хуурай болон хагас хуурай бүс нутгийн онцлог хөрс бөгөөд Монголын Говийн байгалийн нөхцөлийг илэрхийлдэг. Лабораторийн шинжилгээгээр төслийн талбайн хөрс ерөнхийдөө үржил шим багатай. Хөрсний давамгайлах механик бүрэлдэхүүн нь элсэрхэг хөнгөн шавранцар бөгөөд бүтэц нь сул нэгдэлтэй, эмзэг. Хүнд металлын лабораторийн шинжилгээгээр 6 дээжийн 2-т зөвхөн хүнцлийн (As) агууламж урьдчилан сэргийлэх босго түвшнээс бага зэрэг давсан.
Уур амьсгал ба цаг уур	Төслийн бүс нутаг Монголын эх газрын гүний хуурай уур амьсгалтай бөгөөд зун нь богино, халуун, өвөл нь урт, хүйтэн, температурын хэлбэлзэл ихтэй. Хур тунадас бага, ууршилт хур тунадаснаас хамаагүй их тул бүс нутаг маш хуурай, байнгын гадаргын ус маш ховор.
Байгалийн аюул	Шороон шуурга хаврын улиралд, 3–5 сард хамгийн их тохиолддог. Хаврын шороон шуурга заримдаа үйл ажиллагааг түр зогсоох, агаарын тээврийг хязгаарлах хэмжээнд хүчтэй байдаг. Монгол Улсад хур тунадас багатай үе түгээмэл бөгөөд Говийн бүс нутаг хур тунадасны жил хоорондын хэлбэлзэл өндөр, үе үе ган гачиг болдгоороо алдартай. Зуны ган болон хатуу ширүүн өвлийн нөхцөл давхацсанаас Говийн болон өмнөд аймгууд зуднд өртөмтгий. Төслийн бүс нутагт ийм үзэгдэл урьд нь тохиолдож байсан ч

Хүлээн авагч	Тодорхойлолт
	зөвхөн зуны улиралд, голдуу 7, 8 сард тохиолддог. Төсөл байрлах Өмнөговийн зүүн хэсэг нь газар хөдлөлтийн бага, дунд эрсдэлтэй (I–V ба VI баллын).
Гидрологи	Төсөл нь Төв Азийн гадагш урсацгүй ай савд оршдог. Бүс нутгийн голын сав газрууд түр зуурын урсацтай бөгөөд жилийн ихэнх хугацаанд ширгэсэн байдаг.
Гүний усны нөөц	Өмнийн Говийн бүс нутаг усаа бараг бүхэлд нь гүний уснаас авдаг бөгөөд мал болон суурин газрын хэрэгцээг бороо, цасаар тэжээгддэг гүехэн ба гүн худгуудаас хангадаг. Өмнөговь
	аймгийн гүний усны орд нь геологийн тогтоц болон хотгор гадаргатай нягт холбоотой бөгөөд усжилттай уст давхарга ус их хуримтлуулж, бусад уст давхаргыг тэжээдэг.
Гадаргын усны чанар	Хээрийн судалгааны явцад ширгэсэн есөн гольдрол илэрсэн бөгөөд хоёр нь салхин цахилгаан станцын талбайд, долоо нь ЦДАШ-ын чиглэлд байрлана. Гольдролын өргөн 9–160 метр, элсэн хурдас нь хайрга, чулуутай холилдсон. Ханбогд сумын Гавилууд багт, ЦДАШ-ын чиглэлийн дагуу орших Хаяа булгийн усны дээжийг магадлан итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжилсэн. Ус нь хлорид-сульфатын төрлийн, натрийн бүлгийн, I хэв шинжийн — бага зэрэг давсархаг, дунд зэргийн зөөлөн, магнийн давамгай хатуулагтай, булингартай. Натрийн агууламж 520 мг/л байсан нь MNS 0900:2018 стандартын 200 мг/л-ийн хязгаараас 320 мг/л-ээр давсан. Бусад хүнд металл зөвшөөрөгдөх хэмжээнд байсан. Хаяа булаг баруун өмнөөс зүүн хойш Мөнх овоо чиглэлд урсаж, аажмаар газарт шингэдэг.
Гүний усны чанар	Хээрийн судалгааны явцад нийт долоон (7) худгийг бүртгэсний зургаа (6) нь салхин цахилгаан станцын талбайн ойролцоо, нэг (1) нь ЦДАШ-ын дагуу байрлана. Дөрвөн худгаас усны дээж авсан. NZE салхин цахилгаан станцын талбай болон ЦДАШ-ын чиглэлд байрлах худгуудын гидрохимийн шинжилгээний үр дүн харилцан адилгүй байв. Гүн шанд болон Мухар эрэг худгуудын нитратын агууламж ундны усанд тогтоосон зөвшөөрөгдөх хэмжээнээс давсан нь хүний эрүүл мэндэд эрсдэл учруулж болзошгүй. Гүн шанд худгийн хүнцлийн агууламж тогтоосон зохицуулалтын босгоос давсан.
Агаарын чанар	NZE салхин цахилгаан станцын талбай, цахилгаан дамжуулах агаарын шугамын чиглэл болон төлөвлөсөн нэвтрэх замын дагуу зургаан гол цэгт агаарын чанарын хяналт шинжилгээ хийсэн. Үр дүнгээр тоосонцор, хүхрийн давхар исэл, азотын давхар ислийн түвшин Монгол Улсын агаарын чанарын үндэсний стандартын хязгаараас нэлээд доогуур байв.
Дуу чимээний түвшин ба чичиргээ	Дуу чимээний түвшинг агаарын чанарын хяналт шинжилгээтэй ижил зургаан цэгт хэмжсэн. NO1–NO6 хэмжилтийн цэгүүдэд өдрийн дундаж дуу чимээний түвшин 33.2–57.3 dBA, шөнийн түвшин 31.5–46.7 dBA байв.
Ландшафт ба харагдах байдал	NZE салхин цахилгаан станцын талбай нь далайн түвшнээс дээш 1,500–1,550 метр өндөр, толгод нуруутай өндөрлөг тэгш

Хүлээн авагч	Тодорхойлолт
	газар бөгөөд дунд нь ойролцоогоор 1,380–1,520 метрийн өндөрт орших хөндийнүүд бий. Талбайн хамгийн өндөр цэг нь төв хэсгийн ойролцоо орших Зогдор уул бөгөөд далайн түвшнээс дээш 1,581.3 метр өндөр. ЦДАШ-ын чиглэлийн дагуух газрын гадарга ерөнхийдөө баруун хойноос зүүн өмнө рүү хэвгийлэн далайн түвшнээс дээш ойролцоогоор 1,440-өөс 1,200 метр хүртэл намсна. ЦДАШ нь хөндий, хадан цохиот газраар, нам толгодыг дайран өнгөрнө.
Биологийн олон янз байдал	Хээрийн судалгаа болон ширээний судалгааны үр дүнд Төслийн нөлөөллийн бүсэд (СЦҮ түс бүрээс таван (5) км радиус, ЦДАШ ба нэвтрэх замын төв шугамаас хоёр (2) км бүс) тохиолдож болзошгүй, хамгааллын ач холбогдол бүхий олон зүйлийг тодорхойлсон. СЦҮ-ийн талбай болон ЦДАШ-ын ихэнх хэсгийг багтаасан Төслийн нөлөөллийн бүс нь ихэвчлэн Зүүн Говийн цөлөрхөг хээрийн экобүсэд, харин цахилгаан дамжуулах шугамын Оюу толгойн дэд станцад холбогдох өмнөд хэсэг нь Алшаагийн өндөрлөгийн хагас цөлийн экобүсэд оршино. Төслийн талбай нь орон нутгийн хамгаалалттай газартай давхцаж байгаа бөгөөд Галбын говь биологийн олон янз байдлын түлхүүр газар нутаг, Шувуу ба биологийн олон янз байдлын чухал газар нутгаас 26.4 км, Говийн бага дархан цаазат газрын “А” хэсгээс (хамгийн ойрын цэгээс) 36.3 км зайтай. СЦҮ-ийн талбай хуулиар хамгаалагдсан болон олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн, биологийн олон янз байдлын ач холбогдол бүхий газар нутаг. Энэ Төсөлд хийсэн амьдрах орчны үнэлгээгээр Төслийн нөлөөллийн бүс нь давамгайлан байгалийн амьдрах орчноос (нийт нөлөөллийн бүсийн <99%) бүрдэх ба
	ургамал сийрэг ургасан задгай цөлөрхөг хээр, уул толгод, ширгэсэн гольдролуудаар тодорхойлогддог бөгөөд ганд тэсвэртэй бут сөөг, намхан өвс сийрэг тархсан. Нөлөөллийн бүс дэх өөрчлөгдсөн амьдрах орчны хэмжээ маш бага бөгөөд гол төлөв Оюу толгойн уурхай, одоо байгаа замууд, төлөвлөсөн гол нэвтрэх замын хажууд орших нүүрс боловсруулах байгууламж болон нүүдэлчин малчдын жижиг түр суурьшлаас бүрдэнэ. • Ургамлын суурь судалгаагаар 109 зүйл ургамал бүртгэсэн • Шувууны судалгаагаар 63 зүйлд хамаарах нийт 16,977 шувуу тодорхойлсон • Хөхтөн амьтны судалгаагаар нисдэггүй хөхтний 17 зүйл, сарьсан багваахайн хоёр (2) зүйл бүртгэсэн. Эгзэгтэй амьдрах орчны үнэлгээгээр Төслийн хувьд эгзэгтэй амьдрах орчинд тооцогдох биологийн олон янз байдлын үнэт зүйл байхгүй болохыг харуулсан.

0.5.2 Нийгмийн суурь нөхцөл

Эдийн засаг, нийгмийн шинжилгээ нь Төсөл орон нутгийн иргэдийн амьдралын нөхцөл, амьжиргаанд үзүүлэх нөлөөллөө зохицуулж, бууруулах зорилготойг харуулж байна.

Нийгэм-эдийн засгийн судалгааны зорилго:

- болзошгүй нөлөөллийг тодорхойлоход ашиглах зорилгоор Төслийн талбайн нийгэм-эдийн засгийн нөхцөлийн мэдээлэл цуглуулах;
- Төслийн барилга угсралт, ашиглалтын үйл ажиллагаанд өртөж болзошгүй орон нутгийн удирдлага, иргэд зэрэг оролцогч талуудын байр суурь, санаа зовнилыг тодорхойлж, ойлгох.

Нийгэм-эдийн засгийн мэдээлэл цуглуулахдаа хоёрдогч болон анхдагч эх сурвалжийг хослуулсан. Хоёрдогч мэдээллийг нийтэд нээлттэй мэдээлэл, Захиалагчаас өгсөн баримт бичиг, ERM-ийн дотоод номын сангийн ном зохиолоос нэгтгэсэн. Анхдагч мэдээллийг орон нутгийн удирдлага, иргэдээс фокус бүлгийн ярилцлага (FGD), гол мэдээлэгчтэй ярилцлага (KII), өрхийн судалгаа, газар дээрх ажиглалтаар шууд цуглуулсан.

Хүн амын тоогоор Цогтцэций сум хамгийн том (10,194 хүн), удаад нь Ханбогд сум (8,941 хүн) ордог бол Манлай сум хамгийн цөөн (2,575 хүн) хүн амтай. Бүс нутгийн хүн амын нягтрал маш бага буюу нэг км² талбайд ойролцоогоор 0.2–1.4 хүн ногдоно. Төслийн нутаг дэвсгэрийн хүн амын дийлэнх нь хөдөлмөрийн насныхан бөгөөд хүйсийн харьцаа ерөнхийдөө тэнцвэртэй.

Эдгээр сумын газар ашиглалтад бэлчээр давамгайлж, нутаг дэвсгэрийн 70-аас дээш хувийг эзэлдэг. Мал аж ахуй гол амьжиргаа хэвээр байгаа бөгөөд газар тариалан маш бага. Бусад амьжиргааны эх үүсвэрт уул уурхай болон түүнтэй холбоотой үйлчилгээ орно.

Суурьшлын хэв маяг нь бүс нутгийн нүүдлийн өв уламжлалыг тусгадаг. Ихэнх өрх сумын төвд төвлөрсөн боловч хээр талд олон тооны өвөлжөө, малын хашаа саравч тархан байрладаг.

Тус бүс нутагт дэд бүтэц хангалтгүй. Усыг голчлон гүехэн худгаас авч, цахилгааныг төвлөрсөн сүлжээ болон нарны хавтангаар хангадаг бөгөөд замууд нь ихэвчлэн хайрган зам. Сум бүр эрүүл мэнд, боловсролын үндсэн байгууллагатай боловч үйлчилгээ сумын төвд төвлөрсөн тул хөдөөгийн оршин суугчид сургууль, эмнэлгийн үйлчилгээ авахын тулд хол зам туулах шаардлагатай болдог. Багш, эмнэлгийн мэргэжилтний хомсдол тулгамдсан асуудал хэвээр байна.

Хүн амын дийлэнх нь халх монголчууд бөгөөд цөөн тооны казах, буриад иргэд амьдардаг. Тус нутаг нь тахилгат уулс, овоо, түүхийн дурсгалт газар зэрэг соёлын өвөөр баялаг. Гэвч нэг байршилд байгаа овоог эс тооцвол Төслийн талбайд соёлын өв илрээгүй. Нэг булш илэрсэн боловч тонуулд өртөж, эвдэрсэн бөгөөд соёл, шашин, түүхийн ач холбогдолгүй гэж үнэлэгдсэн.

0.5.2.1 Оролцогч талуудын оролцоо

ERM нь 2024 оны 9 сард болон 2025 оны 2 сард оролцогч талуудтай уулзалт зохион байгуулсан. Уулзалтын үеэр төслийн ерөнхий танилцуулга хийж, дараа нь анхны санал хүсэлтийг цуглуулах зорилгоор орон нутгийн удирдлага, иргэдтэй асуулт хариултын хэсэг явуулсан. Үүнтэй зэрэгцэн сум, багийн төрийн албан хаагчидтай фокус бүлгийн ярилцлага (FGD) болон гол мэдээлэгчтэй ярилцлага (KII), мөн малчдын төлөөлөл, эмэгтэйчүүдийн бүлгүүдтэй FGD хийж суурь мэдээлэл цуглуулсан.

ESIA-ийн оролцогч талуудын оролцооны уулзалтыг 2025 оны 6 сард зохион байгуулсан. Энэхүү уулзалтын зорилго нь Төслийн шинэчилсэн мэдээлэл, ESIA судалгааны үйл явц, ESIA-ийн Оролцогч талуудын оролцооны төлөвлөгөө, Төслийн болзошгүй нөлөөлөл ба санал болгож буй бууруулах арга хэмжээ, гомдол гаргах холбоо барих хаяг, цаашдын алхмуудыг танилцуулах явдал байв.

Өрхийн ярилцлагыг тогтсон бүтэцтэй асуулгын хуудсаар явуулж, өрхийн түвшинд мэдээлэл цуглуулсан. Асуулгын хуудсаар дараах мэдээллийг цуглуулсан:

- Гэр бүлийн байдал ба хүн ам зүй;
- Боловсролын түвшин (судалгаанд хамрагдсан өрхийн гишүүдийн боловсролын түвшин);
- Ажил мэргэжил, амьжиргаа, нийгмийн байдал;
- Ярилцлагад хамрагдсан өрхийн гишүүдийн эрүүл мэндийн байдал;
- Эдийн засгийн нөхцөл (өрхийн хөрөнгө, ахуйн хангамжийн байдал, нийгэм-эдийн засгийн түвшин, орлого ба зээлийн хүртээмж);
- Зам, харилцаа холбоо, цахилгаан ба ус хангамж зэрэг орон нутгийн нийтийн үйлчилгээ, дэд бүтцийн өнөөгийн байдал, мөн өрх эдгээр үйлчилгээг хэр хүртэж буй байдал;
- Байгалийн нөөц;
- Соёлын өв;
- Төслийн үйл ажиллагаа болон түүний болзошгүй эерэг, сөрөг нөлөөллийн талаарх мэдлэг, санаа зовнил.

0.6 БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГМИЙН НӨЛӨӨЛЛИЙН ҮНЭЛГЭЭ (ESIA) БА ТӨЛӨВЛӨГДӨӨГҮЙ ҮЙЛ ЯВДЛЫН ХУРААНГУЙ

Нөлөөллийн үнэлгээний үйл явцад дараахыг авч үзсэн:

- Болзошгүй нөлөөлөл: Төслийн үйл ажиллагаанаас үүсэх магадлалтай нөлөөлөл;
- Одоо байгаа хяналт: засгийн газар батлах Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээнд (БОННҮ / DEIA) тусгасан бууруулах арга хэмжээ;
- Нөлөөллийн ач холбогдол: БОННҮ-нд тусгасан бууруулах арга хэмжээг (одоо байгаа хяналт гэж мөн нэрлэдэг) хэрэгжүүлж, болзошгүй нөлөөллийг эдгээр арга хэмжээгээр зохицуулна гэж үзэн үнэлсэн ач холбогдол;
- Нэмэлт бууруулах, менежмент ба хяналт шинжилгээний арга хэмжээ: нөлөөллийн ач холбогдлыг цаашид бууруулах, олон улсын стандартад нийцүүлэх зорилгоор БОННҮ-нд заасан арга хэмжээн дээр нэмж хэрэгжүүлэх арга хэмжээ;
- Хяналт шинжилгээ ба аудит: бууруулах арга хэмжээний хэрэгжилт, үр нөлөөг хянах, аудит хийх үйл ажиллагаа;
- Үлдэгдэл нөлөөлөл: БОННҮ болон ESIA-д тусгасан бүх бууруулах, сайжруулах арга хэмжээг хэрэгжүүлж, хяналт тавина гэж үзэн дахин үнэлсэн нөлөөллийн ач холбогдол.

Хүснэгт 0-2-т Төслийн үе шат бүрт тодорхойлсон нөлөөллийн үнэлгээний үр дүнг нэгтгэн харуулав.

ХҮСНЭГТ 0-2: БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГМИЙН НӨЛӨӨЛӨЛ БА ТӨЛӨВЛӨГДӨӨГҮЙ ҮЙЛ ЯВДЛЫН ХУРААНГУЙ

Нөлөөллийн тодорхойлолт	**Үе шат***	**Нөлөөллийн шинж**	**Нөлөөллийн ач холбогдол**	**Үлдэгдэл нөлөөлөл**
Байгаль орчин				
Агаарын чанарт үзүүлэх нөлөөлөл	Б	Сөрөг	Үл ялигаас дунд	Үл ялигаас бага
Уур амьсгалын өөрчлөлтөд үзүүлэх нөлөөлөл	(7.2-р хэсэг дэх уур амьсгалын тодорхой аюулуудыг үзнэ үү)			
Дуу чимээний нөлөөлөл	Б	Сөрөг	Үл ялигаас бага	Үл ялиг

Нөлөөллийн тодорхойлолт	**Үе шат***	**Нөлөөллийн шинж**	**Нөлөөллийн ач холбогдол**	**Үлдэгдэл нөлөөлөл**
Дуу чимээний нөлөөлөл	А	Сөрөг	Бага	Үл ялиг
Хөрсөнд үзүүлэх нөлөөлөл	Б	Сөрөг	Бага	Бага
Усны нөөцөд үзүүлэх нөлөөлөл	Б	Сөрөг	Үл ялиг	Үл ялиг
Усны нөөцөд үзүүлэх нөлөөлөл	А	Сөрөг	Үл ялиг	Үл ялиг
Биологийн олон янз байдалд үзүүлэх нөлөөлөл (ерөнхий)	Б	Сөрөг	Дунд	Бага
Биологийн олон янз байдалд үзүүлэх нөлөөлөл (ерөнхий)	А	Сөрөг	Дунд	Бага
Нийгэм				
Ажиллах хүчийг дайчлах, байршуулахаас орон нутгийн эдийн засаг, амьжиргаанд үзүүлэх нөлөөлөл	Б	Эерэг		
Барилга угсралтын бусад үйл ажиллагаанаас орон нутгийн эдийн засаг, амьжиргаанд үзүүлэх нөлөөлөл	Б	Сөрөг	Дунд	Бага
Орон нутгийн эдийн засаг, амьжиргаанд үзүүлэх нөлөөлөл	А	Эерэг		
Замын хөдөлгөөн ба тээвэрт үзүүлэх нөлөөлөл	Б	Сөрөг	Дунд	Бага
Газар ашиглалтад үзүүлэх нөлөөлөл	Б	Сөрөг	Үл ялиг	Үл ялиг
Дэд бүтэц/нийтийн үйлчилгээнд үзүүлэх нөлөөлөл	Б	Сөрөг	Үл ялиг	Үл ялиг
Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйд үзүүлэх нөлөөлөл	Б	Сөрөг	Үл ялигаас бага	Үл ялиг
Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйд үзүүлэх нөлөөлөл	А	Сөрөг	Үл ялиг	Үл ялиг
Олон нийтийн эрүүл мэнд, аюулгүй байдал, хамгаалалтад үзүүлэх нөлөөлөл	Б	Сөрөг	Багаас дунд	Үл ялиг
Олон нийтийн эрүүл мэнд, аюулгүй байдал, хамгаалалтад үзүүлэх нөлөөлөл	А	Сөрөг	Бага	Үл ялиг
Соёлын өвд үзүүлэх нөлөөлөл	Б	Сөрөг	Бага	Үл ялиг
Сүүдрийн анивчилтын нөлөөлөл	А	Сөрөг	Бага	Бага
Төлөвлөгдөөгүй үйл явдал				
Алдагдал, асгаралтын осол	Б, А	Сөрөг	Үл ялиг	Үл ялиг
Тоног төхөөрөмжийн эвдрэл	А	Сөрөг	Үл ялиг	Үл ялиг
Гал түймэр ба дэлбэрэлт	Б, А	Сөрөг	Үл ялиг	Үл ялиг

Нөлөөллийн тодорхойлолт	Үе шат*	Нөлөөллийн шинж	Нөлөөллийн ач холбогдол	Үлдэгдэл нөлөөлөл
Далбаа шидэгдэх	А	Сөрөг	Үл ялиг	Үл ялиг
Цахилгаан дамжуулах шугам тасрах ба тулгуур унах	А	Сөрөг	Үл ялиг	Үл ялиг
Тээврийн хэрэгслийн мөргөлдөөн	Б, А	Сөрөг	Бага	Үл ялиг

*Б = Барилга угсралтын үе шат; А = Ашиглалтын үе шат

0.7 ХУРИМТЛАГДСАН НӨЛӨӨЛЛИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ (CIA) ХУРААНГУЙ

Одоо байгаа болон ирээдүйд хэрэгжиж болзошгүй төслүүдийг судалсны үр дүнд Төслийн барилга угсралт, ашиглалтын үе шатанд ойролцоох төслүүдтэй хамт дараах хуримтлагдсан нөлөөлөл үүсэх магадлалтай гэж дүгнэсэн:

- шувуу, сарьсан багваахай мөргөлдөх хуримтлагдсан нөлөөлөл;
- хуурай газрын хөхтөн амьтдын хөдөлгөөнд саад бий болох;
- эдийн засаг ба хөдөлмөр эрхлэлт.

Хуримтлагдсан нөлөөллийг бага гэж үнэлсэн тул нэмэлт бууруулах арга хэмжээ санал болгоогүй боловч дараахыг зөвлөж байна:

- бусад төслийн эзэмшигчидтэй тогтмол харилцах;
- Төслийн хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг боловсруулахдаа ойролцоох томоохон төслүүдийг харгалзан үзэх.

0.8 БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГМИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ (ESMP)

ESIA-ийн системтэй үнэлгээгээр Төслийн барилга угсралт, ашиглалтын үе шатанд үүсч болзошгүй байгаль орчин, нийгмийн хэд хэдэн эрсдэл, нөлөөллийг тодорхойлсон. Эдгээр нөлөөллийг зохицуулах, бууруулахын тулд байгаль орчин, нийгэмд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг арилгах эсвэл хүлээн зөвшөөрөгдөх, боломжит хамгийн бага түвшинд хүртэл бууруулах олон арга хэмжээг боловсруулсан. Эдгээр арга хэмжээ, тэдгээрийг хэрэгжүүлэх ажлуудыг Байгаль орчин, нийгмийн менежментийн төлөвлөгөөнд (ESMP) (Бүлэг 11) тусгасан. Шаардлагыг хангаж буйг баталгаажуулахын тулд Төсөлд хяналт шинжилгээ хийх бөгөөд 11.8-р хэсэгт заасны дагуу барилга угсралт, ашиглалтын үед тогтмол аудит хийнэ.

Барилга угсралтын үе шатанд гүйцэтгэгч, туслан гүйцэтгэгч бүр ажлаа гүйцэтгэхдээ ESMP-ийн арга хэмжээг мөрдөхийг хангах зорилгоор NZE нь ESMP-г тэдэнд хүргүүлнэ. Шаардлагатай бол ESMP-г монгол хэл рүү орчуулж, Төслийн талбайд байршуулна. NZE нь Төслийн ESMS-ийн хүрээнд гүйцэтгэгчдийн байгаль орчин, нийгмийн менежментийг хянах механизм хэрэгжүүлж, тэдний ESMP-ийн шаардлагыг мөрдөж буй байдал, байгаль орчин, нийгмийн (E&S) гүйцэтгэлд хяналт тавина.

1. ТАНИЛЦУУЛГА

Net Zero Energy LLC (NZE) нь Монгол Улсын Өмнөговь аймгийн Цогтцэций суманд (“Талбай”) 180 МВт-ын хуурай газрын салхин цахилгаан станц (“Төсөл”) барихаар төлөвлөж байна. NZE нь Төслийг “Билгэх салхин цахилгаан станц” гэж нэрлэсэн байна.

NZE нь зээлдүүлэгчдийн шаардлага болох Олон улсын санхүүгийн корпорацийн (IFC) Гүйцэтгэлийн стандартууд (PS) болон бусад холбогдох стандарт, удирдамжийг хангах амлалтаа биелүүлэхийн тулд Төслийн олон улсын стандартад нийцсэн Байгаль орчин, нийгмийн нөлөөллийн үнэлгээ (ESIA) боловсруулах ажлыг ERM-Hong Kong, Limited (ERM)-д гүйцэтгүүлж байна. Энэхүү баримт бичиг нь тус ажлын хүрээнд боловсруулсан ESIA-ийн тайлан юм.

1.1 ЭНЭХҮҮ ТАЙЛАНГИЙН ЗОРИЛГО

Энэхүү тайлангийн зорилго нь 180 МВт-ын хуурай газрын салхин цахилгаан станцын (“Төсөл” эсвэл “Билгэх салхин цахилгаан станц”) ESIA-ийн үр дүнг танилцуулж, хэлэлцэх явдал юм.

Шаардлагатай тохиолдолд байгаль орчин, хүмүүст үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс зайлсхийх, түүнийг багасгах, нөхөн олговор олгох эсвэл дүйцүүлэн хамгаалах зорилгоор бууруулах болон сайжруулах арга хэмжээг боловсруулсан.

1.2 ТӨСЛИЙН ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

Net Zero Energy LLC нь MCS болон URECA-ийн охин компани юм. 1993 онд байгуулагдсан MCS бол Монголын томоохон бизнесийн нэгдлүүдийн нэг бөгөөд харилцаа холбоо, өргөн хэрэглээний бараа (FMCG), үл хөдлөх хөрөнгийн салбарт голлон үйл ажиллагаа явуулдаг. Одоогоор тус компани дижитал, банк, хөдөө аж ахуй, сэргээгдэх эрчим хүчний чиглэлээр бизнесээ өргөжүүлж байна. MCS өмнө нь Монгол Улсад хэд хэдэн сэргээгдэх эрчим хүчний төсөлд зураг төсөл, ханган нийлүүлэлт, барилга угсралтын (EPC) үйлчилгээ үзүүлж байсан. Сэргээгдэх эрчим хүчний салбарт туршлагатай тус компани усан цахилгаан станц, нийт 45 МВт хүчин чадалтай дөрвөн нарны цахилгаан станцыг хөгжүүлэх, Цэций болон Сайншанд салхин цахилгаан станцыг барих ажилд оролцсон.

MCS нь Төслийг хэрэгжүүлэх тусгай зориулалтын компани (SPV) болгон Net Zero Energy LLC-ийг байгуулсан бөгөөд энэ нь MCS Mongolia болон URECA Mongolia-ийн хамтарсан компани юм. URECA бол уур амьсгалын технологи нийлүүлэгч компани бөгөөд корпорациудад нүүрстөрөгчийн ялгарлыг бууруулах үйлчилгээ (DaaS) үзүүлдэг. Тус компани Азид төвлөрсөн, өндөр чанартай нүүрстөрөгчийн төслүүдийг хэмжих, хэрэгжүүлэх дижитал MRV (хяналт шинжилгээ, баталгаажуулалт ба баталгаажуулалт) технологи санал болгодог.

Монгол Улсын эрчим хүчний талаар төрөөс баримтлах бодлого буюу урт хугацааны хөгжлийн бодлого “Алсын хараа 2050”-д дараах стратегийн зорилтыг тусгасан: эрчим хүчний үйлдвэрлэлд сэргээгдэх эрчим хүчний эзлэх хувийг 2020 онд 20%, 2030 онд 30% хүргэх; байгаль орчинд ээлтэй эх үүсвэрийг нэмэгдүүлж хүлэмжийн хийн (GHG) ялгарлыг бууруулах; импортын эрчим хүчийг багасгах; Монгол Улсын аажмаар өсөж буй эрчим хүчний хэрэгцээг хангахад оролцох; өмнөд бүсэд шинээр байгуулагдаж буй уурхай, үйлдвэрүүдийг цэвэр эрчим хүчээр хангах хувийг нэмэгдүүлэх. Эдгээрийг харгалзан NZE нь Монгол Улсын сэргээгдэх эрчим хүчний арвин нөөцийг ашиглаж, үндэсний эрчим хүчний бодлогын зорилтод хувь нэмэр оруулахаар Билгэх салхин цахилгаан станцыг хөгжүүлж байна.

Билгэх салхин цахилгаан станц нь улсдаа хамгийн том нь болох бөгөөд Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого болох "Алсын хараа 2050", "Шинэ сэргэлтийн бодлого", ялангуяа түүний "Эрчим хүчний сэргэлт" дэд бодлоготой бүрэн нийцнэ.

1.2.1 Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл

NZE нь 2024 оны 4 сард байгуулагдсан бөгөөд Билгэх салхин цахилгаан станцын хүрээнд дараах ажлыг хийсэн:

- 2024 онд техник эдийн засгийн үндэслэлийн тайлан боловсруулж дуусгасан;
- [redacted]-ийн (тусгай зөвшөөрөлтэй Монголын зөвлөх компани, мөн "орон нутгийн БОННҮ-ний зөвлөх" гэж нэрлэсэн)[1] боловсруулсан Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээ (БОННҮ)-г 2025 оны 8 сард ирүүлсэн;
- БОННҮ-ний батламж 2026 оны IV улиралд дуусна гэж хүлээж байна.

ХҮСНЭГТ 1-1: ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧИЙН ХУРААНГУЙ МЭДЭЭЛЭЛ

Үзүүлэлт	Мэдээлэл
Төсөл хэрэгжүүлэгч	Net Zero Energy LLC
Улсын бүртгэлийн дугаар	7013305
Компанийн хаяг	Монгол Улс, Улаанбаатар 14241, Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо, Олимпийн гудамж 10А, Шангри-Ла оффис, 8 давхар
Гүйцэтгэх захирал	[redacted]
Холбоо барих	Утас: [redacted]

NZE нь нэг бүр нь 6.25 МВт хүчин чадалтай, тэнхлэгийн өндөр нь 110 м, [redacted] загварын 29 хүртэлх СЦҮ суурилуулж, нийт 180 МВт хүртэлх хүчин чадалтай станц барихаар төлөвлөж байна. [redacted][2]. Мөн Төсөлд 50 МВт ба 100 МВт.ц багтаамжтай батарей хуримтлуурын систем багтах бөгөөд батарейн элементийн технологийг [redacted] нийлүүлнэ[3].

1.2.2 Төслийн бүрэлдэхүүн хэсгүүд

Төслийн гол бүрэлдэхүүн хэсгүүдийг Зураг 1-1-т үзүүлэв:

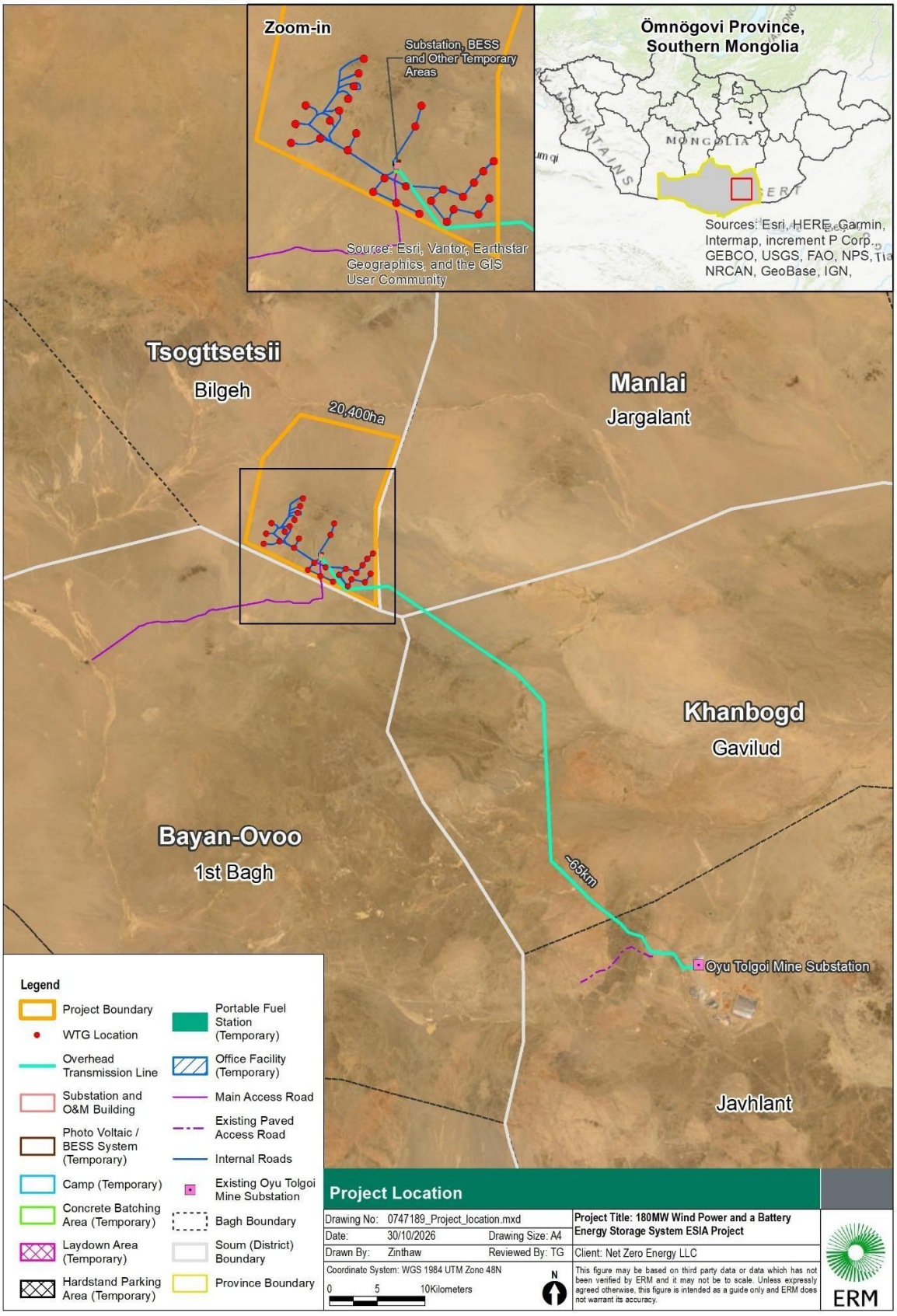
- 29 салхин цахилгаан үүсгүүр (СЦҮ);
- 2x120 МВА-ийн хүчний трансформатортой, СЦҮ-ийн талбайн ойролцоо байрлах, удирдлагын өрөөгөөр тоноглогдсон дэд станц;
- 50 МВт ба 100 МВт.ц багтаамжтай батарей хуримтлуурын систем (БХС);
- Салхин цахилгаан станцын талбайгаас зүүн өмнө чиглэлд Оюу толгойн уурхайн төв дэд станц (1-р хувилбар) эсвэл Зэс Оюу 220 кВ-ын залгах станц (2-р хувилбар) хүртэл үргэлжлэх ~65 км урт, хоёр хэлхээт 220 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам (ЦДАШ);
- Одоо байгаа Хүнд даацын нүүрс тээврийн замыг СЦҮ-ийн талбайтай холбох ~30.9 км урт сайжруулсан/шороон зам;
- СЦҮ-ийн талбай доторх байгууламжуудыг хооронд нь холбох ~56 км орчим дотоод зам;
- ЦДАШ-ын барилга угсралт, ашиглалтад зориулсан нийт ~62.2 км урт ЦДАШ-ын нэвтрэх зам;
- Төслийн барилга угсралт, ашиглалтад шаардлагатай материалын агуулах талбай;

[1] ERM-ийн энэхүү ESIA-ийн ажлын хамрах хүрээнд БОННҮ боловсруулах, түүнд санал оруулах ажил ороогүй.

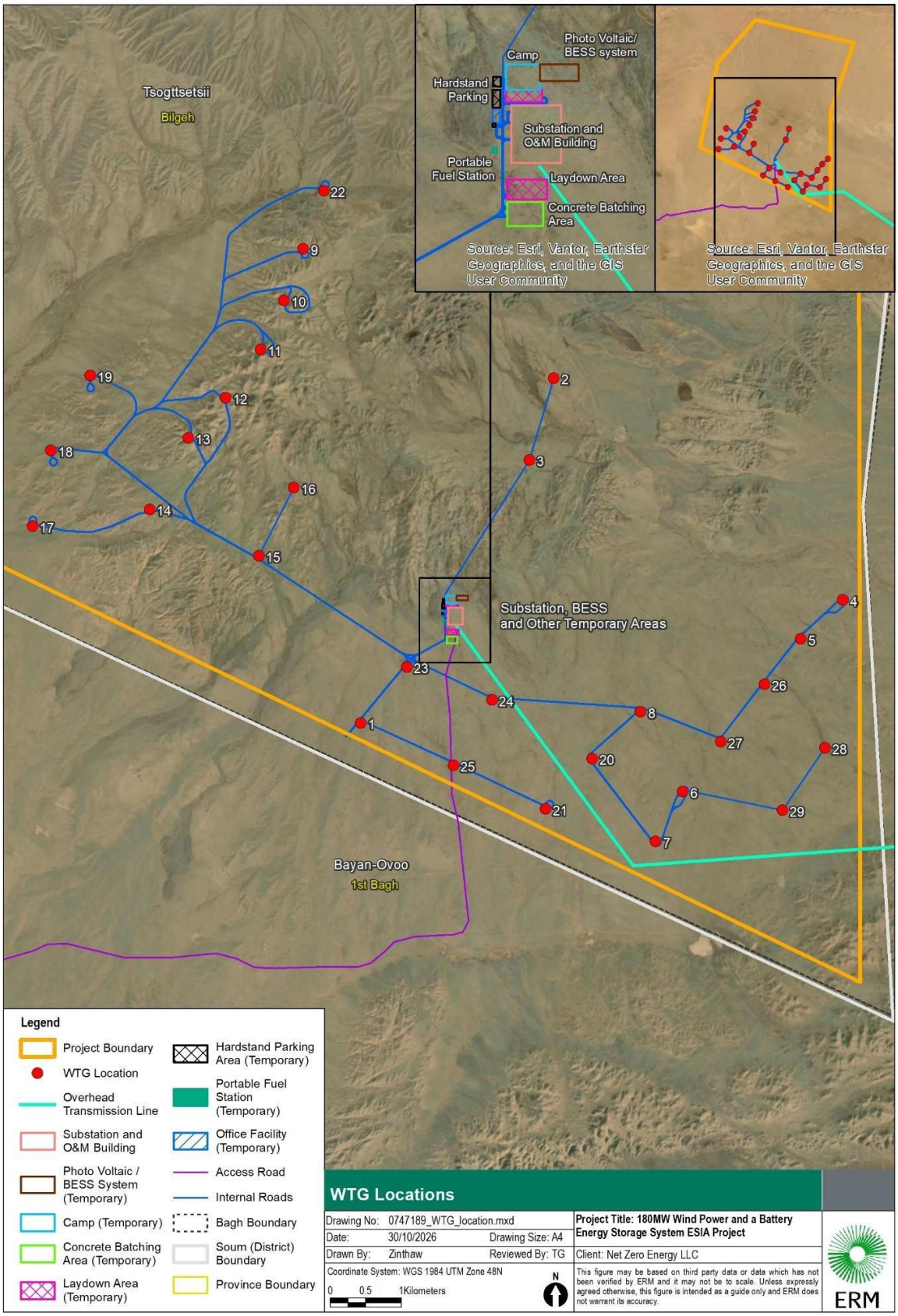
[2] [redacted]

[3] [redacted]

- Овоолгын талбай.

ЗУРАГ 1-1: ТӨСЛИЙН ГОЛ БҮРЭЛДЭХҮҮН ХЭСГҮҮД

ЗУРАГ 1-2: ТӨСЛИЙН ГОЛ БҮРЭЛДЭХҮҮН ХЭСГҮҮД (ТОМРУУЛСАН)

1.3 БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГМИЙН НӨЛӨӨЛЛИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ЗОРИЛТ

ESIA-ийн зорилт нь олон улсын зээлдүүлэгчдээс төслийн санхүүжилт хүсэх өргөдлийг дэмжих зорилгоор Төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд (биологийн, физик, нийгэм-эдийн засгийн нөөцийг оролцуулан) үзүүлэх болзошгүй нөлөөллийг үнэлж, шаардлагатай тохиолдолд байгаль орчин, хүмүүст үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс зайлсхийх, түүнийг бууруулах эсвэл засаж залруулах зорилгоор бууруулах буюу сайжруулах арга хэмжээг боловсруулах явдал юм.

1.4 ESIA-ийн БҮТЭЦ

ESIA-ийн бүтэц, агуулгыг доорх хүснэгтэд үзүүлэв.

ХҮСНЭГТ 1-2: ESIA-ИЙН БҮТЭЦ

Бүлэг	Бүлгийн гарчиг
0	Хураангуй
1	Танилцуулга
2	Бодлого, эрх зүй, захиргааны орчин
3	Төслийн тодорхойлолт
4	Нөлөөллийн үнэлгээний арга зүй
5	ESIA-ийн ерөнхий үнэлгээ ба хамрах хүрээг тогтоох
6	Байгаль орчин, нийгмийн суурь нөхцөл
7	Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ
8	Нийгмийн нөлөөллийн үнэлгээ
9	Төлөвлөгдөөгүй үйл явдлын нөлөөллийн үнэлгээ
10	Хуримтлагдсан нөлөөллийн үнэлгээ
11	Байгаль орчин, нийгмийн менежмент ба хяналт шинжилгээний төлөвлөгөө
12	Оролцогч талуудын оролцоо
-	Хавсралт A: Бүртгэгдсэн зүйлийн жагсаалт
-	Хавсралт B: Эгзэгтэй амьдрах орчны үнэлгээ
-	Хавсралт C: WindPRO-оор хийсэн сүүдрийн анивчилтын загварчлалын дэлгэрэнгүй үр дүн
-	Хавсралт D: ESIA-ийн талбайн айлчлалын уулзалтын тэмдэглэл ба гэрэл зураг
-	Хавсралт E: Өрхийн мэдээлэл ба судалгааны тайлан
-	Хавсралт F: Барилга угсралтын үеийн биологийн олон янз байдлын менежментийн төлөвлөгөө
-	Хавсралт G: Биологийн олон янз байдлын үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний үндсэн хүрээ
-	Хавсралт H: Амьжиргааг сэргээх төлөвлөгөөний үндсэн хүрээ
-	Хавсралт I: Оролцогч талуудын ирээдүйн оролцооны бүртгэл
-	Хавсралт J: ESIA-ийн нээлттэй мэдээлэлжүүлэлтийн хураангуй тайлан

1.5 ХЯЗГААРЛАЛТ

1.5.1 Үйл ажиллагааны хамрах хүрээ

Энэхүү тайлан нь ширээний судалгаа, тайлан бичих үед (2026 оны 10 сар) NZE-ээс авсан мэдээлэл, өгөгдөл, мөн ERM-ийн хийсэн хээрийн судалгаа, оролцооны үйл ажиллагаанд үндэслэсэн. Төслийн зураг төсөл, тоног төхөөрөмж, үйлчилгээний худалдан авалтад гарсан аливаа өөрчлөлт эсвэл түүнтэй холбоотой нэмэлт мэдээлэл нь энэхүү тайланд тусгагдсан дүн шинжилгээ, үнэлгээ, дүгнэлтэд нөлөөлж болно.

Энэхүү тайлан нь тодорхой баримтад шинжлэх ухааны зарчим, мэргэжлийн дүгнэлтийг хэрэглэсний үр дүнд гарсан субъектив тайлбарт үндэслэсэн. Энд илэрхийлсэн мэргэжлийн дүгнэлт нь одоо байгаа өгөгдөл, ажлын хамрах хүрээ, төсөв, хуваарийн хязгаарт багтах одоогийн бэлэн баримтад үндэслэсэн.

NZE одоогийн бэлэн баримтаар үндэслэх боломжоос илүү тодорхой дүгнэлт хүсэх тохиолдолд энд дурдсан дүгнэлт, зөвлөмжийг заавал мөрдөх үйл ажиллагааны чиглэл гэж тусгайлан заагаагүй л бол чиг баримжаа өгөх зөвлөмж гэж үзнэ гэдгийг ERM онцолж байна. ERM нь худалдаалах боломжтой байдал эсвэл тодорхой зорилгод тохирох байдлын баталгааг оролцуулан аливаа шууд болон далд баталгаа гаргахгүй.

Түүнчлэн энэхүү тайланд өгсөн мэдээллийг хуулийн зөвлөгөө гэж тайлбарлах ёсгүй.

1.5.2 Энэхүү тайланг ашиглахад тавигдах хязгаарлалт

ERM нь сурталчилгаа, борлуулалтыг дэмжих, аливаа үйлчлүүлэгчийн ашиг сонирхлыг дэмжих, тэр дундаа хөрөнгө оруулалт татах, хөрөнгө оруулалтын шийдвэр санал болгох болон бусад олон нийтэд сурталчлах зорилгоор байгаль орчны үнэлгээ, тайлагналт хийдэггүй. NZE нь энэхүү тайланг зөвхөн NZE-ийн хэрэглээнд зориулан бэлтгэсэн болохыг хүлээн зөвшөөрч, ERM-ийн тайлан, захидал харилцааг NZE Төсөлд ESIA хийсэн болохыг нотлохоос бусад зорилгоор бүхэлд нь эсвэл хэсэгчлэн ашиглах, хуулбарлахгүй, мөн аливаа танилцуулга эсвэл санал болгох сурталчилгааны материалд ашиглах, түүнд найдахгүй байхыг зөвшөөрнө. Мөн NZE нь энэхүү тайлангаас авсан мэдээлэл агуулсан өөрийн сурталчилгаа, борлуулалтын болон бусад олон нийтэд зориулсан материалд ERM-ийн нэрийг дурдахгүй, далдаар илэрхийлэхгүй байхыг зөвшөөрнө. Энэхүү тайланд агуулагдсан аливаа зүйлийг тайланд тодорхойлсон Төсөл нь аливаа зээлдүүлэгчийн зээлийн тохиромжтой барьцаа болох, эсвэл барьцаа хөрөнгийг албадан худалдах ажиллагаа болон бусад байдлаар зээлдүүлэгчийг байгаль орчин болон/эсвэл нийгмийн болзошгүй хариуцлагад оруулахгүй гэсэн ERM-ийн баталгаа эсвэл баталгаажуулалт гэж тайлбарлах ёсгүй.

ERM НЬ ДАРААХ УЛС, НУТАГ ДЭВСГЭРТ 140 ГАРУЙ ОФФИСТОЙ

Аргентин, Австрали, Бельги, Бразил, Канад, Хятад, Колумб, Дани, Франц, Герман, Хонконг (БНХАУ-ын ЗЗОНБ), Энэтхэг, Индонез, Ирланд, Итали, Япон, Казахстан, Кени, Малайз, Мексик, Мозамбик, Нидерланд, Шинэ Зеланд, Панам, Перу, Польш, Португал, Румын, Сингапур, Өмнөд Африк, Өмнөд Солонгос, Испани, Швейцарь, Тайвань, Тайланд, АНЭУ, Их Британи, АНУ, Вьетнам.

ERM-Hong Kong, Limited 2507 One Harbourfront, 18 Tak Fung Street, Хонконг Утас: +852 2271 3000 · Факс: +852 3015 8052 www.erm.com